

המשרת שלי ובאתי אליו דוקא לשאל שאלת-החכם. המכתב הזה הוא מוקשה מן הקצה אל הקצה.

וכאן הוא מתחיל זוקף את אגודלו.

— ממה-נפשך! — הוא טוען בניגון הגמרא — אם אני באמת „עבריון“ כה גדול, כפי שהוא סוד בר, שמטילין עלי קנסות של כסף ומבטיחים לי בפרוש גם ושיבה גדולה ב„חרגדיא“ — מה דאך על ככה „שררה“ זה לסיים את מכתבו אלי בלשון של הכנעה והשפלה, כעבדא למרי, ולכתב „עבדך הנאמן“? והשנית — כאן הוא מנמיך קצת את קולו — אני ומה אני, יהודי פשוט מכל-השנה, ש„אדון בפקדך“ זה יאמר לי, הקד טן והדל שבבית-ישראל או בכנסת-ישראל „עבדך“ וגם נוסף לזה: „הנאמן“, השמעת? — „עבדך הנאמן!“ — אמור בעצמך: כלום אין בזה משום „לעג לרש“ בחינת „עבד כי ימלוך“? או סתם „בוליטיקה“ אנגלית? הא?!...

— חסד-שלום! — עניתו לו בלשונו — מכאן ראיה דוקא שהם מכני עשרת השבטים ושירשו ממידותיו וממעשיו של יעקב אבינו... וכשתקע בי היהודי שתי עינים תמהות לך ברי, הכאתי לו ראיה ממדרש רבה, פרשת „וישלח“:

ר' יהודה הנשיא אמר לר' אפס (הא' קמוצה ותחת הפ"א—צירה): כתוב אגרת אחת משמי לאדוננו המלך אנטונינוס שברומי. כתב לו: „מן יהודה הנשיא לאדוננו המלך אנטונינוס“. נמלה וקראה וקרעה. אמר לו: כתוב: „מן יהודה עבדך לאדוננו המלך אנטונינוס“. א"ל: מה אתה מבזה את כבודך? א"ל: וכי טוב אני מוסני? לא כך אמר יעקב: כה אמר עבדך יעקב?...

מים כותבים עכשיו לאחיהם שבמאה-שערים או במחנה-יהודה: עבדך הנאמן...

בעירנו. בשבוע זה הייתי עד ראיה ושמיעה למחזה בלשני קטן ונאה דלקמן:

שני ילדים, מתלמידי ביה"ס העברי, עברו יחד ברחוב יפו על יד התיאטרון „ציון“ והגיע לאזניהם קול קורא ברמה: — „אסקימו!“ „אסקימו—ו!! בחסיגרוש!“ פנה אחד מהם אל מוכר הנלידה ושאל מסנו בכונה:

„מה יש לך למכר?“ — „יש לי אסקימו“ — ענה המוכר והראה חתיכה אחת עטופה ביריכסוף לילד השני, כדי להשיא את יצרו.

— „לא נכון!“ — ענה הראשון — „אין לך עסק עם סו (מראה באצבע על חברו) כי אם יש לך עסק עם מי... התתן לי חתיכה אחת בשני מיל?“

מוכר-הנלידה נוצח ווותר הפעם על שלשה מיל לכבוד ההמצאה היפה והמחוכמת של ילד ירושלים.

כודאי, כשיש „עסקי-עמו“!... * * *

ורבסוף, רבותי, כדי להפטר מעמכם מתוך דברי תורה ביאות לתלמידי-החכמים אמתיים רוצה אני לספר לכם עובדא זו:

אל משרדי במערכת נכנס בימים אלה יהודי ירושלמי, הושיט לי מכתב ואמר לי: קרא! קראתי את האגרת שנשלחה אל היהודי הזה, כתובה במד כונה עברית על ניר הבא בגושפנקאדמלכותא. מכתב זה בא כהתראה ממחלקת-הבריאות הממשלתית, שבאם לא יעשה היהודי הזה את התיסונים הדרושים לתיעול הכית, עתיד הוא לשלם קנס כל כך וכל כך לירות א"י ולא עוד אלא שעפ"י סעיף פלוני של החוק העותומני צפוי הוא גם לרשיבה במאסר לא פחות מחדש ימים, ועל החתום בא—המנהל בכבודו ובעצמו, משמאל לימין.

— ובמה אובל לשרתך, ידידי ר' יהודי? — שאלתי מבעל המכתב. — חס ושלום! — ענה הלה — אין בכבודו

ואת המאי אני מזכיר. בפתחי היום את הדאר של „דאר היום“ חתך ככיני בטעות מעטפה אחת מכלי שאבים היטב אל המען. באותה שעה זכרתי את התורה שלמדנו פעם מפי הזקן שיחיה, מי-שהיה מנהל-ראשי לכל הבני-קים „שלנו“ בארץ. הוא היה אומר: לעולם אסור לפתח מכתבים של בנס אחר, שנפל לידכם ע"י הדאר, אבל בדיעבד מכיון שנפתח המכתב, מצוה להציץ בו...

לפיכך הצצתי במכתב זה שנפל לידי וראיתי לפני אגרת קטנה בלשון עברית-גרמנית ובאותיות לטיניות שהיא שלווחה, כמובן, אל ה' איתמר בן-אב"י, וזה תכנה בסיצור:

„אני החו"מ ברחתי מארצו של היטלר וזכיתי לעלות לארץ ישראל ולגור בעיר העבריה הראשונה. ואולם, יש לי שם גלוי, סבל-ירושלמי מאבות אבותי בגרמניה, שם נודא, והוא — אל-נא ירעד כבודו! — ציטרלאנד... „שמעתי כי כבודו יצא בוזמן האחרון בהמך צאת שמות חדשים-ישנים ביבליים לעולים החדשים, וע"כ אהיה אסיר-תודה למעלתו אם יואיל למצוא גם בשבילי שם תנ"כי, ביבלי, המתאים לשמי הגרמני, לכה"פ בתכנו"...

ועברה גורת עברה. לא פניתו לה' בן-אב"י ועל דעת עצמי עניתו למר „ציטרלאנד“ בוז הלשון:

„נתבקשתי ע"י העורך הראשי לבשר לך כי מצא מיד בשבילי שם הולם, שהכין לו עוד דוד המלך ז"ל בספר תהלים, קי"ד, ז', שם המתאים לכבודו עוד מששת ימי בראשית, ומעכשיו יקרא שמו בישראל ובארץ-ישראל לא „הערר ציטרלאנד“ כי אם: „אדון הוליווילי“, כמו שנאמר בספר תהלים (עיין שם) ובחלל הגדול: „מלפני אדון חולי ארץ“... * * *

ורכיבא מידא דלא רמוזא בלשון העברית שלנו בארץ, ואפילו ה„אסקימו“, זו גלית-הצפון הטעימה והנעימה מבית-החרשת של ה' בן-ישראל

לכם בבטחה: בעוד 50 שנה, אם לא תתאשר תו-רתי, יאמרו הגרמנים: „איינשטיין היה יהודי“ והצרפתים יגידו: „איינשטיין היה גרמני“. ואם תתאשר עד אז תורת היחסות שלי, יאמרו הגרמנים: „איינשטיין היה גרמני“ והצרפתים יגידו: „איינשטיין היה יהודי“... * * *

לא לחנם צעק היטלר בנאומו האחרון בכרלין והמסיר אש וגפרית על אלברט איינשטיין, שהוא קומוניסט ידוע ועל דיימונו (מוזרי צרפת, אוהב ישראל ידוע), שהוא בו-ל-ש-ב-י-ס נלהב, ופעם אחת בחייו — אולי הראשונה והאחרונה — הגיד את האמת... הודאת בעל-דין... * * *

ואלה דבריו ממש, מלה במלה, שנשמעו מתוך הרדיו: „הפרופיסור איינשטיין הצחיר כי ישנם בכל העולם רק שלשה אנשים שהם מסוגלים לחבין דבר-מה מתורת היחסות שלו. ואני — אי-נני משלשה אלה.“

איינשטיין המסכן! * * *

הפתגם הידוע: „אין נביא בעירו“ מתאים להיטלר מאה למאה, והמעשה דלקמן יוכיח! אפשר היה בכ"ז להאמין כי ה„פיהרער“, כלומר: המנהיג, יטיל רעש גדול בארץ מולדתו, בני ארצו ומקומו ויקמו את האנדרטא שלו לכבודו ושמו יהא נישא על כל שפתים ומוזחיר לתפארה בכל רחובות סריה.

ואולם, העובדא היא שלא רק שלא זכה למצב זכרון ולשאר אותות הוקרה כאלה, אלא שבזמן האחרון הוגשה הצעה לפני מועצת העיריה ב„ברונר“ על האין, עיר מולדתו של היטלר, לכבד את הרייכסנצלר הגרמני בתואר של אזרח-הכבוד בעירו, וחצעה זו נדחתה ברוב דעות של 14 קולות נגד 7.

תחי אוסתריה! * * *

אמר עזמות...

מכללה גרמנית...

— מה מחפש כאן החבר לגדודי ההסתערות? — אבל, ידידי, הרי זה ממלא-מקומו של איינשטיין!... * * *

וכותב לי תלמידי הקשטילאי מפריז מעשה נאה, מילתא דבדיחותא, מפרופיסור איינשטיין, שנהירין ליה לא רק שביליה דרקיע כי אם גם שביליה ד...הומור.

לרגלי התמנותו החדשה ע"י הממשלה הצרפתית נערכה לכבודו כפריו מסיבה אקדמאית, שבה השתתפו כל גדולי המדע ורמי היחש עם נשותיהם, מ„סלתה ושמנה“ של פריז. לימינו ישבה מטרונת-הא יפה, אשתו של האמכסרור האמריקאי, ובשעת רחמים, כלומר, אחר שתית השמפניה, פנתה אליו שכנתו הכבודה ואמרה: „אולי ילמדנו רבנו קצת מתורת היחסות שלו?“

— „הדבר הזה הוא מסובך קצת“ — ענה הפרוי-פיסור בחביבות — „ואולם דבר אחד אני יכול להגיד

בידהלמה, זו המושבה הגרמנית הסי...

טנה הסמוכה לפתח-הסוה, ילדה אשה צעירה חאומים. אחד מהם נקרא בשם אדולף, כמו היטלר, והשני פאול, כמו הינדנבורג.

והנה ביום הראשון העבר בא הכומר לברך את ההורים בברכת „מול טוב“, ולפני לכתו שאל מהם דרך צחוק: „אבל איך תוכלו להבחין ביהם?“ — „הדבר פשוט מאד“, עונה האם הכפ"רית בפנים צוהלות: „אדולף צועט וצורח כל הזמן ופאול ישן שינה מתוקה“... * * *

בשבוע

זה פגע בי ברחוב יפו על יד „הסולל“ בעל הנימטראיות שלי ופנה אלי בלשונו: „יש לי בשבילך „חתיכת-סחורה“ משופרא-ד-שופרא ומענינא-דיומא, דחיינו: גימטריא מצוינה על ה י ט ל ר! עה מהר את פנקסך הקטן ורשום, כי ה„תלמידים“ שלך אוהבים גימטריאות.

— „כתוב: היטלר בגימטריא „המן“! — „והרי חסר?“ — אמרתי לו. — „ובכן תוסיף גם „עמלק“!... * * *

— „והרי יש יותר מדי?“ — העירתי לו שוב. — „בשביל רשע-מרושע כהיטלר“ — אמר ר' אליעזר שלי — „אין בכלל יותר מדי!“ * * *

ומחמת

שיודע אני ומכיר ככם, חביבי וחכיבותי, עוד מקדמת-דנא, כי אוהבים אתם לא רק גימטריאות מוצלחות כי אם גם תמונות יפות, וקבלתי מכל צד תשואות-תן ו„ישריכה“ על תמונתו של ר' אברהם היטלר עם הפאות צ'חורמולקה, שהופיעה בשעורי הקודם, — וע"כ צויתי ל„הכתור הועצער“ שלי להכניס הפעם את החמונה דלקמן, שנתפרסמה בעתוני חו"ל: